SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 7. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Brunkeberg 14 97. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 5 April 1904. | Expedition: Vallingatan 11. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 24:e Årg.

Julius Günther.

†

Den siste veteranen från den gustavianska operans största glanstid, då Jenny Lind der utgjorde centralsolen, har gått ur tiden med Julius Günthers frånfälle den 22 sistl. mars. Ännu under senaste tiden oförändradt rask och liflig såg han sin 86-årsdag tre veckor förut firad med lyckönskningar af en stor krets af vänner och lärjungar; ej kunde de då, oaktadt den gamle sångmästarens höga ålder, ana att slutet var så nära. Ja, dagen före hans död sågs han promenerande ute i trakten af sin bostad, och efter ett par veckors lindrigt illamående, som hindrat honom bevista sista tidens konserter, kände han sig så förbättrad, efter hvad det sagts, att han sade sig nu vilja taga sin skada igen och hade för afsikt att närvara vid Konsertföreningens konsert i Musikaliska akademien samma dag, då han stilla insomnade i döden vid 6-tiden på morgonen — ett lyckligt slut på en lycklig lefnad, ett lif af rik och betydelsefull verksamhet i tonernas sköna värld.

Julius Günther föddes d. 1 mars 1818 i Göteborg, son af tyska kyrkans organist Georg Günther och hans maka, född Bleidorn. Den unge musikersonen egnade sig först åt den militära banan och tjenstgjorde i tre år som underofficer vid Elfsborgs regemente. Konstens lockelse blef dock hos den unge tenorsångaren öfvermäktig, sånggudinnans dyrkan blef honom heligare än krigsgudens, och från exercisheden i hembygden begaf han sig till operascenen i hufvudstaden, der han den 8 nov. 1838 debuterade som *Fra Diavolo* med det resultat, att han kort derefter engagerades som premieraktör och sångare*. Det var samma år, som den 18-åriga Jenny Lind med kontrakt fästades vid operan och som Agatha i "Friskytten" började sin lysande konstnärsbana som sångerska,

* I Dahlgrens anteckningar om teatrarne uppgifves att G. var aktör och sångare vid operan 1 Juli 1839—1 Juli 1856 samt att han var frånvarande från 1 Juli 1845 till 1 Oktober 1857.

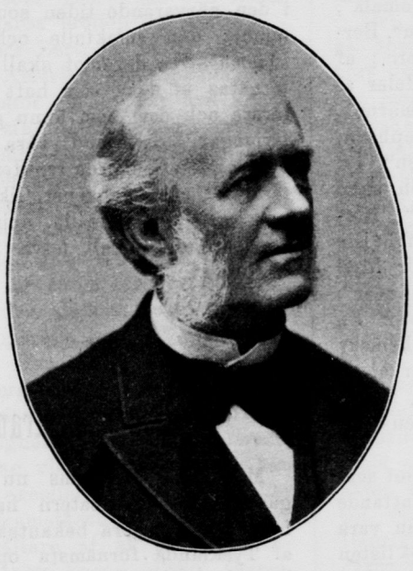

Julius Günther.

Theodor Bertram.

efter att året förut såsom Alice i "Robert" ha väckt stor uppmärksamhet. Det var d. 9 dec. 1837 man då vågade sig fram på försök med fjerde akten af denna Meyerbeers opera, som först två år senare här gafs i sin helhet.

Det var vid en särdeles lämplig tidpunkt som Günther och Jenny Lind gjorde sitt inträde på kgl. operan. Per Sällström, den utmärkte tenorsångaren och favoriten, hade tre år före Günthers debut slutat sin konstnärsbana — tre år senare än Günthers debut inträffade Olof Strandbergs — och Jenny Lind hade att ersätta publikens kvinnliga favorit, den utmärkta sångerskan Henriette Widerberg, som 1 Juli 1837 afgick från teatern.

Efter sitt första framträdande vann Günther allt mer och mer publikens sympatier. Hans röst var visserligen ej stor men mycket behaglig och klangfull, dertill kom en ypperlig sångkonst, en liflig natur och fördelaktigt utseende samt en smärt figur. De skapelser som lågo hans individualitet närmast voro icke hjeltepartierna, utan de mera lyriska hufvudfigurerna i de lättare speloperorna, såsom *Nemorino* i "Kärleksdrycken", *Elvino* i "Sömngångerskan", *Edgar* i "Lucie". En elegantare och ridderligare ädling än hans *Raoul* i "Hugenotterna" torde man få leta efter, och den spanska grandezzan, det glada lättsinnet hos en *Almaviva* fick af honom den ypperstа framställning. Af andra roller från hans första tid vid operan kunna nämnas *Renaud* i "Armida", *Masaniello* i "Den stumma", *Narcisse* i "Turken i Italien", *Robert*, *Stradella*, *Pollion* i "Norma" och titelrollen i *Don Juan*. Andra operor, i hvilka han utfört sångpartier äro Adams "Bryggaren i Preston", "Zigenerskan" af Balfe", "Den okända", "Modehandlerskan" af Fr. Berwald och J. Berwalds "Nationaldivertissement", van Booms "Necken", Cimarosas "Hemliga äktenskapet". Dalayracs "Slottet Montenero", Flotows "Storfurstinnan", Herolds "Zampa" (titelrollen) och "Marie", Mozarts "Trollflöjten" (Tamino), Randels "En majdag i Värend", Rossinis "Tjufaktiga Skatan", Spohrs "Jessonda", Spontinis "Ferdinad Cortez" (1:a akt), Webers "Friskytten" (Max), hvarjemte han utom Raouls parti i "Hugenotterna" äfven innehaft Nevers, i "Don Juan" Octavios och i "Den Stumma" Alfonsos. Bland andra framstående förmågor vid operan denna tid kunna nämnas Mathilda Gelhaar, Belletti och Dannström.

Genom utländska studieresor sökte Günther ännu mera utveckla sin talang och uppträdde äfven utom fosterlandets gränser, nämligen 1845, då han i Köpenhamn sjöng Raoul i "Hugenotterna" och i Hamburg Don Octavio i "Don Juan", i båda dessa städer emottagen med bifall. Danskarne funno honom vara en "smagfuld sanger". Följande året företog han en resa till Paris, hvarest han under ett års tid studerade sång- och sånglärarekonsten för den berömde Manuel Garcia och återvände sedan hem, der han 1850 antogs till sånglärare vid kongl. teatern, hvilken tjenst han med nit och framgång skötte ända till 1862, då han afgick för att mera uteslutande egna sig åt sångundervisningen vid musikaliska akademien, hvars läroverk sedan, från 1867, erhöll namnet konservatorium. År 1851 reste Günther ånyo till Paris, vistades 1853 i Norge och Finland samt 1855 och 1857 i Schweiz och Italien. Redan 1841 utnämndes han till Associé vid k. Musikaliska akademien, blef 1854 ledamot af densamma och anställdes 1858 som lärare i solosång vid akademien. Professors rang, heder och värdighet erhöll han 1864. Hans ansträngande verksamhet som sånglärare vid akademien och äfven som privatlärare hindrade honom dock ej att från och med 1860 till 1878 vara kördirigent för det musiksällskap, som först kallade sig "Harmoniska-" sedan "Nya Harmoniska sällskapet", under hvars verksamhet många af de större tonverk, som af senare musikföreningar blifvit med framgång återupptagna, då introducerades här.

Günther var en skicklig kördirigent, som förstod att intressera de sjungande och instruera till mycken precision och smak i föredraget. Bland större körverk och vokal-kompositioner, som i sin helhet eller delvis instuderades och uppfördes under hans ledning, kunna nämnas: Händel: "Israel i Egypten", Haydn: "Årstiderna", Mozart: "Requiem" samt större delen af "Idomeneus", Beethoven: "Messa i C". Cherubini: "Requiem", Mendelssohn: "Paulus" och "Christus", "Athalia" och "Die erste Walpurgisnacht" (1:a del), Schumann: "Das Paradies und die Peri", Rossini: "Missa solennis", Gade: "Elfkungens dotter", "Comala", "Korsfararne", Verdi: "Requiem", Berlioz: "La fuite en Egypte" etc.; af svenska tonsättare: Brendler: delar af "Ryno", A. F. Lindblad: "Drömmarne", "Om vinterkväll", J. A. Josephson: "Quando corpus", "Islossningen", Iv. Hallström: "Herr Hjalmar och skön Ingrid", "Blommornas undran", Norman: "Rosa rorans", Söderman: "Die Walifahrt nach Kevlaar", "Ur Idyll och Epigram", "Andeliga sånger", "Digte og sange af Björnson etc. En mängd andra utländska och inhemska verk komma härtill, bl. a. urval ur operorna "Mireille" af Gounod, "Jean de Paris" af Boieldieu, "Orfeus" af Gluck o. s. v.

Professor Günthers verksamhet som sånglärare har varit mycket omfattande och fruktbärande. Det kan nu vara af intresse att kasta en blick på listan af de elever han utbildat eller undervisat, Bland sådana, som under hans auspicier offentligen uppträdt, må nämnas: fruarne Euphosyne Abrahamson, f. Leman, Louse Michaeli f. Michal, Gurli Ruben, f. Lublin, Linda Lund f. Röske, Wilhelmina Wallensteen f. Gelhaar, Freja Vinati f. Rydberg, Wilhelmina Strandberg f. Söhrling, Jeannette Jacobsson, f. Davidson, Carolina Östberg, Dina Edling f. Niehoff, Selma Ek, Maria Gelhaar f. Laurin, Anna Bergman f. Strandberg, Hilda Lenander f. Wideberg, Math. Jungstedt, Wellander-Svaneskog, Moritz-Brag, Wessler-Molander; fröknar Viktoria Bundsen, Amanda Holmberg, E len Bergman, Thérèse Saxenberg, Bertha Wichman, Agnes Jacobsson, Louise Levin, Anna Karlsohn, Agnes Janson, Sofia Lindegren, Signe Hallgren, Em. Holmstrand; hrr Victor Dahlgren, And. Willman, Robert Ohlsson, Hjalmar Håkanson, Leonard Labatt, Oscar Lejdström, Axel Sellergren, John Örtengren, G. Henrikson, John Forsell, Broms, Nordlund, m. fl. Bland personer hvilkas första offentliga uppträdande visserligen ej kan sägas hafva direkt skett under prof. Günthers auspicier men hvilka dels längre, dels kortare tid idkat sångstudier under hans ledning kunna nämnas friherrinnan Leuhusen f. Valerius, fru Nanna Smedberg f. Jacobsson, fru Louise Newson f. Pyk, frökn. Ellen Nordgren, Camille Wiese, Isabella Beckman, Adèle Almati, Anna Pettersson; hrr Fritz Arlberg, Oscar Arnoldson, baron Koskull, Johannes Elmblad, Salomon Smith, Max Strandberg, Arvid Ödmann, Conrad Behrens m. fl. — De elever, tillhöriga privatlifvet, hvilka undervisats af prof. Günther. äro naturligtvis oräkneliga, men många af dem hafva nog såsom "musikälskare" och "musikälskarinnor" äfven låtit höra sig offentligt.

Prof. Günther blef 1876 riddare af Vasaorden och utnämndes i slutet af 1897 till Nordstjerneriddare.

Af den behaglige, intelligente *operasångaren* Julius Günther är det väl få i den närvarande tiden som ha något minne; den smakfulle och skicklige *sångmästaren* deremot skall ej så snart förgätas af dem, som haft honom till lärare och dem som ännu genom hans lärjungar, deribland våra förnämsta operaartister, skörda frukterna af hans lärarenit och sångkonst, likasom mannen med det vänsälla, spirituella väsendet länge skall lefva i angenäm hågkomst.

H.

Theodor Bertram.

Med herr Bertrams nu inträffade gästspel på kgl. teatern ha vi blifvit i tillfälle att göra bekantskap med en af Tysklands förnämsta operasångare inom barytonfacket. Vi meddela i dagens nummer ett porträtt af konstnären i en af hans bästa roller, Hans Sachs i "Mästersångarne", hvari han

också kommer att uppträda här likasom i "Don Juan", "Den flygande Holländaren" och "Valkyrian". Några biografiska notiser om den ärade gästen följa här.

Theodor Bertram är född den 12 febr. 1869 i Stuttgart, son af en bekant barytonist, Heinrich Bertram, och den dramatiska sångerskan Marie Bertram, f. Mayer. Af sin far erhöll han undervisning i sång. Redan som 17-åring gick han, efter studier vid musikkonservatoriet i födelsestaden, ut i världen som musiker, som instrumentalist, kunnig i trakterande af såväl violoncell och basfiol som cornet à pistons och basun. Ett par år derefter upptäckte en teaterdirektör hans dramatiska talang och han uppträdde med sin första roll såsom Karl Moor, hvarpå följde flere. Ena aftonen i orkestern, den andra på scenen förvärfvade han sig sålunda en betydande rutin.

Af en händelse upptäckte nu en annan kapellmästare hans röst, hvilket han med stor glädje förkunnade för de sina i hemmet. Följden var att han blef hemkallad och fick studera sång, och ett halft år derefter började han sin karriär som operasångare. Följande år blef han kallad till Hamburg af Pollini, den vaksamme Stadtteater-direktören, som så väl förstod att uppspåra och förvärfva talanger, men detta inträffade det år, då koleran våldsamt härjade i denna stad, hvarföre Bertram flyttade öfver till Berlin, der han uppträdde under en säsong tillsammans med Stagno och Bellincioni hos Kroll. Kapellmästaren Weingartner fick der höra den unge sångaren och telegraferade härom till operadirektören Possart i München, hvaraf följde ett engagement för honom på 6 år derstädes. Af såväl publik som press vann han här stort erkännande, och särskildt firade han triumfer såsom *Don Juan* och *Almaviva* i "Figaros bröllop".

Sedan herr Bertram under ett par säsonger i Amerika och London uppträdt med stor lycka, har han under ledning af sin direktör och impresario, hr Maximilian Burg, gästat i nästan alla europeiska hufvudstäder och vunnit rykte såsom en af Tysklands förnämsta barytonister. I Bayreuth har han särskildt gjort sig berömd såsom *Wotan* och är äfven för nästa säsong engagerad der, då han också lär komma att uppträda som Wolfram och Amfortas. Han är för närvarande ej fast engagerad utan föredrager gästspel med biträde af sin impresario.

Mångsidigheten hos herr Bertrams konstnärskap visar sig deraf, att han utom att excellera i Wagnerpartier äfven är framstående Mozart-sångare och framställare af så skilda operapersonager som *Kasper*, *Luna*, *Czaren*, *Mefisto* etc. Utom Hans Sachs har hr Bertram med mycken framgång sjungit *Beckmesser* i "Mästersångarne". Hr Bertram ingick 1897 äktenskap med den berömda operasångerskan fru Fanny Moran-Olden.

Herr Bertrams röst besitter ett omfång från djupa e till höga a och utmärker sig för mycken kraft, välljud och jemn utbildning i alla lägen. Han är tillika en ståtlig gestalt med fördelaktigt utseende och hans dramatiska förmåga är ganska betydande.

Gralsberättelsen i Rich. Wagners "Lohengrin".

(Efter Aug. Richard-Weimar.)

Jag förutsätter att operan "Lohengrin" är våra läsare bekant till sitt innehåll, ifråga om text som musik. Otvifvelaktigt är det viktigaste stället i densamma Gralsberättelsen. Denna förklarar det föregående och framställer orsaken till katastrofen. Det torde dock ej vara allmänt bekant, att denna berättelse ursprungligen, efter ett äldre utkast, hade en väsentligen olika gestalt mot den, som vi nu känna från scenen eller af klaverutdraget.

Storhertigliga hofteatern i Weimar, hvilken den 28 aug. 1850 såsom festföreställning till firande af Goethes minne på hans födelsedag under ledning af Franz Liszt uppförde "Lohengrin" för allra första gången, är i besittning af ett bland de äldsta, om icke det allra äldsta "Lohengrin"-partitur. I detta finner man Gralberättelsens originalaffattning, sådan Wagner ursprungligen diktat och komponerat den, men på scenen har denna aldrig uppförts, endast såsom ett intressant försök några gånger på konserter t. ex. i Berlin, Weimar och senast i München.

Det torde kunna intressera de många som känna till "Lohengrin" och hört denna, af Wagners verk för scenen mest uppförda opera, att göra bekantskap med nämnda tillägg till Gralsberättelsen, hvarföre detsamma i öfversättning här anföres. Förut må erinras om slutet af operans handling.

Sedan i tredje aktens första tablå, scenen i brudgemaket, Elsa genom sin ifver att lära känna nsmnet på sin brudgum, hvilket hon lofvat att ej efterfråga, vållat skilsmessan mellan henne och honom, och då Lohengrin dödat den med sina män, inträdande Telramund, som vill döda honom i sjelfva brudgemaket, visar aktens andra tablå samma öppna plats som i första akten med den stora eken på en kulle till venster, der man uppsatt kung Henriks tron. De brabantska ädlingarna församlas jemte folket, och kung Henrik inträder, helsad af de närvarande. Kort derpå inkommer också Elsa med sina tärnor; Telramunds lik, öfverhöljdt af en kappa, föres fram för konungen och Lohengrin infinner sig färdig att anträda återfärden, under det han först förklarar för konungen hur han i nödvärn dödat Telramund och sedan hur Elsa med sitt löftesbrott omintetgjort föreningen mellan henne och honom och dermed krossat bådas lycka. Hon har fordrat att veta hans namn. Han meddelar nu i "Gralsberättelsen" hvem han är och hvarifrån han kommit.

Denna berättelse må här anföras i sin helhet om än början är från operans uppförande välbekant. I operatexten (öfvers. af Fr. Hedberg) lyder den sålunda:

"I fjärran land, dit edra steg ej hinna,
Tronar en borg, som kallas Montsalvat;
Ett härligt tempel i dess midt vi finna,
Så dyrbart som på jorden intet var.
Ett altarkärl af underbar förmåga,
Som högsta helgedom bevakas der:
Det blef, — att vårdas utaf renhets låga, —
Till jorden nedfördt af en englahär.
Hvart år en dufva sig från himmeln sänker,
På nytt att stärka kärlets underkraft.
Dess namn är: *Kalken*, salig tro det skänker
Det ridderskap, som det sen urtid haft.
Den som nu korad är att kalken tjäna
Den rustar han med öfverjordisk makt,
Det ondas list han nedslår ej allena,
Nej är han vald, han nedslår dödens makt!
Den som af Kalken sändts till fjärran länder,
Att bistå dygden, som förtrampad är,
Från honom ej sin helga kraft han vänder,
Om, som hans stridsman, han är okänd der!
Så helig art har likväl Kalkens styrka,
Att oinvigdas blick den måste sky;
På riddarns namn får derför ingen yrka,
Ty blir han känd han måste från er fly:
Nu hör hur tviflet Elsa får försona:
Från Kalken jag till eder blifvit sänd;
Min fader, Parcival, bär nu dess krona —
Dess stridsman, jag — som Lohengrin är känd!"

I originalpartituret följer nu en liten körsats, i hvilken äfven konungen instämmer:

»*Hur syns han ej oss underbar.*
En helig bäfvan oss beta'r.«

Derefter fortfar Lohengrin i det ursprungliga, ouppförda tillägget —:

Nu hören hur min väg till er jag funnit:
En ton af klagan vinden till oss bar,
Och utaf den i templet vi förnummit,
Att fjärran bort en mö i trångmål var,
Då nu vi bådo Gral att oss bebåda,
Hvarthän det sändas bör en riddare,
På floden då en svan vi fingo skåda,
Som drog en båt och mot oss simmade,
Min fader, hvilken svanens väsen visste,
Tog honom i sin tjänst. Ty Gralen sagt:
Den honom tjäna vill ett år, han miste,
Förbannelsen, som trolldom honom bragt.
Nu fick med mig i snäckan sin han skrida,
Dit bort, där hjälparen man väntade.
Ty genom Gral jag utvald var att strida
Och modigt så min fader lemnade.
På floder, öfver haf, som storm upprörde.
Den trogna svanen med sin båt mig bar,
Tills ändtligen han till den strand mig förde,
Der nu, med Gud, hos er jag landat har."

Konungen och kören uppstämma derefter:

»*När så sin höghet han för oss framställer,*
Vårt öga helga glädjetårar fäller.»

Sedan fortsätter texten med vanligt kändt innehåll.

* * *

Betraktar man nu Gralsberättelsen i sin helhet, såväl den allmänt bekanta delen deraf som den sist anförda, uteslutna, och sammanhanget mellan dem, så kan man fråga om denna till dikt som musik så underbart bygda första del af berättelsen, verkligen behöfver en fortsättning? Måste vi verkligen också utförligt underrättas om på hvad sätt den helige Gral erhöll underrättelse om det trångmål, hvari Elsa befann sig, och på hvilken väg Lohengrin genom svanen drogs till stranden af Schelde? Eller stå vi icke snarare så fullständigt underkastade intrycket af Lohengrins gudomliga sändning, att äfven det underbara hos honom och hans uppenbarelse, förekommer oss helt naturligt?

Rent musikaliskt är andra delen af berättelsen byggd på de motiv, som vi känna från förspelet och Lohengrins första sång till svanen (med endast obetydlig harmonisk förändring); i det hänseendet bringar den oss alltså ingenting nytt.

Det är ganska betecknande för dramatikern Wagner, för mästarens sceniska blick, att han så väl insett svagheten hos denna andra Gralsberättelse. Närmare upplyser härom ett bref från Wagner till Liszt, hvilket han 2 juli 1850 skref från Thun till sin vän i Weimar, som då var som ifrigast sysselsatt med repetitionerna till första uppförandet af "Lohengrin". I detta bref, hvilket, likasom de föregående och efterföljande från denna tid, lemnar ett oskattbart material beträffande "Lohengrin", angifver Wagner sjelf denna strykning i Gralsberättelsen. Det är egendomligt nog att finna Wagner några rader längre ned med all bestämdhet motsätta sig strykningar af hvad slag som helst i "Lohengrin", ja hellre vill ha sitt verk ouppfördt än gifvet med strykningar. "Låt mig nu en gång fullständigt få min vilja fram! Jag har denna gång bemödat mig om att sätta musiken i ett så säkert plastiskt förhållande till dikten och handlingen, att jag tror mig fullkomligt säker på min sak. Förlita dig på mig och anse ej att jag är partiskt förälskad i mitt eget verk. Skulle du möjligen se dig nödsakad att med hänseende till större svårigheter förkortningar borde företagas, så ber jag dig tänka öfver, om det i så fall vore bättre att — i följd af otillräckliga medel — helt och hållet låt bli uppförandet". För att inse hela räckvidden af detta yttrande må man betänka, att ett uppförande af hans verk i konstnärligt och ej minst i finansielt hänseende måste vara honom högst välkommet: — men endast i det fall att det noga motsvarade hans intentioner. Endast och allenast, som sagdt, denna enda strykning i Gralsberättelsen önskade Wagner sjelf och angifver skälet: "Jag har", säger han, "ofta genomsett stället och öfvertygat mig om att denna andra afdelning af Gralsberättelsen skulle göra ett kylande intryck". Hur rätt Wagner haft deri, kan en hvar medgifva: ingen har ju i den uppförda berättelsen saknat något eller funnit ett ord för mycket. I sin nuvarande form står Gralsberättelsen inför oss såsom ett af de verkningsfullaste momenten i hela verket.

Musikrevy från Tyskland.

Mars 1904.

Tidpunkten för mitt besök i Berlin var såtillvida mindre gynsam, som "Kgl. Opernhaus", på grund af genom den ohyggliga teatereldsvådan i Chicago mot slutet af förra året framkallade farhågor, för säkerhetsåtgärders vidtagande måste (på hög befallning) hållas stängdt ända till innevarande månads början *. Under tiden spelades i "Neues Opernhaus", hvarest emellertid allenast äldre och särskildt i fråga om mise-en-scéne'n mindre kräfvande verk komme till uppförande, deribland Lortzings sago-opera *Undine*, med sådana ypperliga förmågor som frk Hiedler i titelpartiet samt hrr Sommer och Lieban i tenorrollerna, riddaren Hugo och väpnaren Veit. Samtidigt gåfvos i "Theater des Westens" några andra, tyvärr numera i Sverige aldrig representerade, äkta pärlor af tysk operadiktning, förbemälde kompositörs komiska opera *Der Waffenschmied* och Marschners romantiska d:o *Templer und Jüdin*. Öfverhufvud taget har förstaden Charlottenburgs enda, men så mycket mera fashionabla teater egentligen blott andra rangens artister, hvarföre dess direktion lägger an på gästspel af mer eller mindre illustra stjärnor; för tillfället af den väl nu på "sista versen" sjungande, f. d. droskkusken Bötel, med hans gamla "cheval de parade", *Der Postillon von Longjumeau* i Adams liknämnda opera. Till omvexling bjudes på operetter, hvaraf den största succès'en på sista tiden varit Offenbachs odödliga mästerstycke *Sköna Helena*, med ett i allo synnerligen briljant utförande och en öfverdådig uppsättning efter mönster af den på "Théâtre des Varietés" i Paris.

För att återkomma till kgl. operan, så fortsattes dess orkesterkonserter under Felix Weingartners ledning efter längre tids mellanrum d. 8 mars med den sjunde symfoniaftonen. Vid sidan af Beethoven, Mendelssohn och Schumann stod på programmet en modern österrikisk tonsättare, Hugo Wolff, med sin symfoniska dikt *Penthesilea*. Om än i fråga om klarhet och formfulländning underlägset särskildt hans till ett femtiotal uppgående "Mörike"-sånger — sammanlagdt har han, inberäknadt sina nästan lika talrika Goethe-kompositioner, satt musik till bortåt 250 "Lieder", äfvensom till Ibsen "Gillet på Solhaug", och hans opera "Corregidor" torde vara den efterwagnerska periodens mest betydande skapelse —, bär detta hans ungdomsverk otvetydigt vittnesbörd om hans ej mindre rika, än fantastiskt originella geni, som för något öfver ett år sedan slocknade i döden, förut omtöcknadt af vansinnets natt. Utförandet af "Penthesilea", dirigerad af Weingartner med utomordentlig eldighet, blef en prestation af alldeles enastående art; äfven Schumanns D-moll-symfoni gick förträffligt, att ej tala om hofkapellets kända bravurstycken, Beethovens "Egmont"-uvertyr och Mendelssohns musik till "Midsommarnattsdrömmen".

Dagen därpå firade en af kgl. operans mest framstående och värderade medlemmar, Marie Götze, ett rätt ovanligt rolljubileum — en tilldragelse, som i en teaterartists lif spelar en icke obetydlig roll — i det hon för femtionde gången personifierade hjeltinnan i Saint-Saëns' »*Samson und Dalila*», hvilken förutan det magnifika återgifvandet, hvaraf hon sjelf jemte Wihelm Grüning har förnämsta anparten, här aldrig skulle blifvit ett så framgångsfullt repertoarstycke. Med en särdeles kraftig samt välskolad mezzosopran af full och varm timbre, förenar fru Götze i sin konst en hög grad af intelligens och temperament. Wagners Brangäne, Ortrud och Waltraute å ena sidan, å den andra Verdis Amneris, Azucena och Maddalena — i "Rigoletto" — finna i henne en lika högt konstnärlig tolk samt utgöra bevis på, huru hon beherskar de mest heterogena musikaliska gebiet, hvartill kommer, att hon skapat sig ett stort namn såsom vissångerska.

I München gick undertecknad dessvärre miste om, icke blott att bevista Perosi-konserterna, hvarest den redan celebre, unge ledaren af det påfliga sixtinska kapellet sjelf dirigerade sina oratorie-kompositioner, utan äfven att på hofoperan få höra Hans Pfitzners nya romantiska opera *Die Rose von Liebesgarten*, hvilken ganska mycket rosats af kritiken, och der en nyupptäckt, helt ung bayersk tenorist, Michael Reiter, lär ha synnerligen framstått till sin fördel. Såsom Max i *Der Freischütz* var han utmärkt på sin plats. Glanspunkten i denna föreställning af Webers mästerverk utgjordes af scenen i Vargklyftan, icke

* Från estetisk synpunkt har den öfver hundraåriga byggnaden snarare lidit än vunnit på denna »restaurering», sedan nu dess yttre dekorerats med en massa räddningsjärnstegar, perpetuella utropstecken, innebärande ett tyst, men dörför ej mindre vältaligt »memento» om teaterföreställningars vådor.

minst tack vare de utomordentliga dekorativa anordningarna, hvilka hade att uppvisa det mest pittoreska vattenfall och ett helt "Wandelpanorama" för att illustrera "den vilda jagten". Vid gala-representationen med anledning af prinsen-regentens födelsedag d. 12 mars gjorde hr Feinhals en ståtlig figur af Peter I i Lortzings komiska opera *Czar und Zimmermann* samt föredrog på ett utsökt sätt dennes bekanta sång i sista akten: "Sonst spielt' ich um Szepter und Kronen", medan fru Bosetti sjöng lika klockrent samt spelade lika friskt och graciöst som alltid. Till sist allenast en, "mention honorable" för hofteaterns egen generalintendent, frih. v. Perfalls, stämningsfulla musik till Shakespeares ånyo ur glömskan framdragna och dersammastädes uppförda, alltjämt lifskraftiga äfventyrsdram "*Perikles*"... Den parisiska "sömndanserskan" Madeleines under hypnotisk och musikalisk suggestion utförda mimiska prestationer, som i konststaden vid Isar väckt kolossal sensation, höra deremot knappast till "Sv. Musiktidn:s område. *Anteros.*

Musikpress och litteratur.

På Abr. Lundqvists (Georg Abr:n Lundqvists) förlag har utkommit:

Folkskolans Sångsamling. Gamla och nya af barnens älsklingssånger, ordnade i fyra årskurser, af V. Söderberg. (Häft. I kart. 45 öre; Häft. II kart. 55 öre). Kompl. i ett band 1 kr.

Utgifvaren af denna sångbok är lärare vid Norrköpings folkskolor och säger sig i tjugo år ha verkat som sånglärare i folkskolans olika klasser. Boken innehåller en mängd (122) mest bekanta sånger, deraf i slutet 13 tvåstämmiga. Af koraler och messor har medtagits så mycket som enligt Norrköpings lärares kommitterades förslag bör vara *obligatoriskt* inom hvarje skola med väl ordnad undervisning — heter det i företalet. Psalmerna äro 16 till antalet, fördelade på de särskilda kurserna. — Vid sången n:o 117 står namnet H. Werner — som antagligen arrangerat den tvåstämmigt. Emellertid borde väl ha uppgifvits komponistens namn. Sången är nämligen Schuberts bekanta "Haidenröslein".

På Breitkopf & Härtels förlag, Leipzig, har utkommit:

Zeitschrift der Internationalen Musikgesellschaft. Jahrg. V. Heft. 7. April 1904.

Detta häfte har följande innehåll: Guido Adler (Wien): Euryanthe in neuer Einrichtung; Fr. Niecks (Edinburgh): Pianoforte four-hand Compositions; Edgar Istel (München): Hans Pfitzners Oper "Die Rose vom Liebesgarten"; Alfr. Heuss (Leipzig): Eugen Hirschberg: Die französischen Encyklopädisten und die französische Oper im 18 Jahrhundert; Musikberichte, Vorlesungen, Notizen etc.

Dödsfall inom musik- och operavärlden år 1903.

Abranyi, Kornel, ungersk musikskriftställare och kompositör, f. 1822, grundare af Ungerns första musiktidning, professor vid musikakademin i Budapest, † 20 dec. därstädes.

Adorján, Eugen, violinvirtuos och kapellmästare i Düsseldorf, † i sept., 30 år gammal, i Budapest.

Apelbom, Harald Fredrik, f. d. skådespelare och tenorsångare, f. 25 mars 1836 i Stockholm, † 24 juli. Tillhörde Mindre teatern i Stockholm, Svenska teatern i Helsingfors och andra teatersällskap. Var på senare år konsert- och teateragent.

Bellerman Heinrich J. Gottfr. Professor i musikvetenskap vid Berlins universitet, f. 10 mars 1832, † i Potsdam 10 april; sånglärare, musikskriftställare och kompositör af vokalmusik.

Buongiorno, Crescenzo, framstående italiensk operakomponist, f. 1864 i Bonito, † i nov. i Dresden.

Dayas, William, Humphrey, pianist, konservatorielärare, komponist, f. 12 sept. 1864 i Newyork, † 3 maj i Manchester. D. var några år pianolärare vid Helsingfors' musikinstitut, sedan i Wiesbaden och återvände därpå till Amerika.

Donnawell, Filip, kapellmästare, bekant som ledare af de österrikiska gossorkestrarne, † d. 1 april i Pankota (Ungern), 53 år.

Duysen, Jes Leve, kommerseråd, hof-pianofabrikant, † 30 aug. i Berlin, 83 år.

Geistinger, Marie, tysk sångerska, f. 1840, † 29 sept. på sin villa vid Klagenfurt. Hon har blifvit kallad "alla operasångerskors drottning". 1877 gifte hon sig med skådespelaren A. Müller-Korman.

Godfrey, Daniel, musikdirektör, bekant kompositör af dansmusik, † i aug., 70 år.

Grützmacher, Friederich, Wilh. Ludv., berömd violoncellist, f. den 1 mars 1832 i Dessau, † 23 febr. i Dresden. 1848—1860 konservatorielärare i Leipzig.

Hedelin, Harald, pianist, f. 1873 i Göteborg, † i början af sept. på slottet La Tour i Frankrike. Som lärare och konsert-pianist verkade H. mest i Göteborg.

Henrikson, Ernst Gustaf, operasångare, f. 10 sept. 1849 i Åtorp (Vermland), † 19 febr. i Stockholm. H. var anställd vid stockholmsoperan 1876—1883 samt från 1890 till sin död. Åren 1883—1889 hade han engagement i Kristiania och vid Frö-bergska sällskapet. Hans egentliga fack var det komiska.

Herbold, Carl, kapellmästare, f. 1855 i Budapest, † 4 jan. i Göteborg, der han länge varit dirigent vid Stora teatern. H. var äfven komponist af musik för scenen.

Holmes, Augusta, Mary Ann, ansedd fransk tonsättarinna (som sådan kallande sig Herman Zeuta), f. 16 dec. 1847 i Paris. † därst. 28 jan. Hon har komponnrat flere operor etc.

Joncières, Victorin de (Felix Ludger), fransk kompositör af operor i modern stil, f. 12 april 1839 i Paris, † därst. i slutet af oktober.

d'Ivry, Richard, markis, komponist, f. 4 febr. 1829 i Beame, † i slutet af året. Sedan 1824 lefde han i Paris. Han har komponerat operorna "Fatma", "Quentin Metsys", "La maison de docteur", "Omphale et Penelope" och "Les amants de Vérone ("Romeo och Julia", 1864, pseudonym ssm Richard Yrvid), har vidare skrifvit sånger, hymner etc.

Kindlundh, Gustaf Edvard, sångare, f. 23 dec. 1851, † i Norrköping 18 aug. K. tillhörde under sista 20 åren Luttemanska kvartetten.

(Forts.)

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern. Mars 18, Grieg konsert (icke $^{17}/_{3}$; se föreg. n:r) — 20 kl. $^{1}/_{2}$ 2 Grieg-matiné. Biträdande: fröken Gerda Lundequist, Aulin-kvartetten. 1. Hyllningsmarsch ur »Sigurd Jorsalafar»; 2. Stråkkvartett; 3. »Bergliot» (af Ibsen), deklam. med ork.; 4. orkestersuite n:r 1 ur »Peer Gynt»; kl. half 8 Lange-Müller: *Vikingablod.* — 19—25 Konsertafdelning; (biträdande: frk. V. Svärdström); »Pelle Snygg och barnen i Snaskeby». — 21 Donizetti: *Leonora.* — 23 Mozart: *Don Juan* (Donna Anna, Donna Elvira: fru Östberg, frk. Lykseth; Zerlina: frk. Davida Hesse, deb.: Don Juan, Leporello, guvernören. Mazetto: hrr Forsell, Stiebel, Sellergren, Mandahl). — 24 Donizetti: *Regementets dotter* (Marie, markisinnan: fruar Hellström, Clausen; Tonio, Sulpiz, Hortensio: hrr Malm, Sellergren, Grafström). — 25, 28 Tschaikowsky: *Eugen Onegin.* — 26, April 4 Verdi: *Den vilseförda.* — 27 *Vikingablod.* — 30 Gounod: *Romeo och Julia.* — April 3. *konsert*: 1. Haydn: Symfoni. B-dur; 2. G. F. Händel: Recitativ och aria ur »Messias» (hr Forsell); 3. Hugo Wolf: »Penthesilea», symfon. dikt; 4. Beethoven: Symfoni n:r 5, C-moll. — 5 Mozart: *Don Juan* (Don Juan: hr Theodor Bertram, 1:a gästuppträdandet).

Vasa-teatern. Mars 18, 25 (mat.) — 27. Maillart: *Villars dragoner.* — 20 Lecocq: *Theblomma.* — 21 Genée: *Sjökadetten* (Maria Francisca, Donna Antonia, Fanchette Michel: frk. Keyser, fruar Ringvall, Meissner; Dom Domingo, Lambert de St. Quer-

londa, Dom Januario: hrr Ringvall, Schücker, Svedelius) — 23—31. April 2—5. MILLÖCKER: *Trollslottet*, operett i 3 akter af Alois Berla (Mirzl, Coralie, Trude-mor, Regerl: frk. Hamberg; fruar Meissner, Grönberg-Rowe, frk Berentz; Grefve von Geiersburg, Grosslechner, Sepp, Andredl: hrr Ringvall, Svedelius, Schücker, Lund).

Musikaliska akademien. Mars 20, 24. Konserter af fru CALLY MONRAD. Biträdande: hr W. Stenhammar. — 27. KONSERTFÖRENINGENS 6:te (sista) konsert. Solister: frk. Märtha Ohlson, hr W. Stenhammar; dirigent: hr Tor Aulin. 1 Beethoven: ur baletten »Die Geschöpfe des Prometheus» för ork.; 2 J. S. Bach: konsert C-moll, för 2 pianinon och stråkork, 3. R Wagner: a) Faust uvertyr, b) Siegfried-idyll, c) Kaisermarsch — April 3. kl. half 2 konsert af sångsällskapet T. T. Dirigent: hr Åkerberg, ackompagnatör: hr V. Viklund; kl. half 8 BELLMANSKÖRENS vårkonsert. Biträdande: hrr N. Fahlman, G. Sjöberg, H. Duhs, V. Viklund; dirigent: hr Er. Åkerberg.

Klara kyrka. Mars 27. Konsert af dir. GUSTAF HÄGG. Biträdande: fru D. Afzelius-Bohlin, hr Tor Aulin och orkester.

Östermalmskyrkan. April 1. Konsert till förmån för Frimurare-barnhuset. Biträdande: Solister: fruar Hellström, Bartels; hrr Forsell, Malm, Sellergren; kgl hofkapellet; dirigent: hr R Henneberg. Program: Haydn: »Skapelsen», oratorium.

Vid den matiné som afslutade Edvard Griegs framgångsrika konserterande här utmärkte sig särskildt fröken Lundequist genom deklamerandet af Bergliot. Det behöfver knappt sägas att musiknumren, som ofvan nämnts, framkallade lifligaste bifall och att tonsättaren blef entusiastiskt hyllad, särskildt efter slutnumret, den vackra "Peer Gynt"-sviten. Som Zerlina i "Don Juan" har fröken Davida Hesse gjort en särdeles lyckad debut. Rösten lät rätt stor och klangfull, framställningen i sin helhet var behaglig. Som vanligt gafs på Påskdags-aftonen konsert till förmån för hofkapellets pensionskassa. Programmet upptog först en ofta och med förkärlek här gifven B dur-symfoni af Haydn och som slutnummer Beethovens C moll. Troligen med anledning af helgdagen hade valts en aria ur Händels "Messias" såsom 2:a numret. Denna sjöngs af hr Forsell till orkester. Kraften i sångarens stämma togs, som vi tyckte, väl mycket i anspråk vid tillfället. En nyhet för oss var den symfoniska dikten "Penthesilea" af Hugo Wolf. Denne nu mycket som sångkomponist värderade tyske tonsättare afled i början af förra året efter ett par års sinnessjukdom. Orkesterkompositionen "Penthesilea" är bygd på ett litet sorgspel af H. v. Kleist med handlingen förlagd till Trojanska kriget, där den sköna amazondrottningen Penthesilea kommer i strid med Achilles och ömsesidig kärlek uppstår emellan dem, dock slutande med bådas död. (Enligt den gamla sagan dödas hon af Achilles, som då han gifvit henne banesåret intages af kärlek till henne). Kompositionen har tre delar 1. "Amazonernas uppbrott till Troja", 2. "Penthesileas dröm om rosenfesten", 3. "Strider, lidelse, vansinne, förintelse". Första satsen är rytmiskt liffull i marschtakt, den andra med mystiskt melodiska, något enformiga tongångar, den tredje en vildt fantastisk tonskapelse med bullrande instrumentation. En kritiker i Die Signale yttrar om denna komposition: "Jag bekänner frimodigt och utan förmildrande fraser att det tillkonstlade, med förfärlig brutalitet instrumenterade verket totalt misshagat mig" och jag tror att de flesta skola ge honom rätt. Hvad som för närvarande, i fråga om operan, mest intresserar är herr Bertrams gästspel, som började med "Don Juan", hvilken gafs för temligen glest besatt salong. Hr Bertrams utförande af titelrolen föreföll efter herr Forsell något matt. Rösten lät i allmänhet svag och i spelet pointerades icke föreningen af ädlingen och vällustingen på ett markeradt sätt. Den ypperliga rösten fick man dock stundom förnimma och slutscenen gafs med mycken dramatisk kraft. Wagneroperorna äro säkerligen herr Bertrams egentliga fält.

"Trollslottet" på Vasateatern gifves fortfarande för goda hus. Handlingen är mot slutet något löst ihopkommen, men musiken har i körer som solo- och ensemblenummer ett och annat som kan höras med nöje, särskildt då Millöcker användes från öfre Österrike hemtade folkmelodier. Bland de utförande framstå i första rummet fru Meissner, operasångerskan och den gamle grefvens älskarinna, jemte frk Berentz, samt på den manliga sidan hr Schücker.

Konsertföreningens sista konsert började med den här till större delen icke uppförda musiken till Beethovens balettmusik "Geschöpfe des Prometheus", i och för sig intressant om än i något föråldrad stil. Bachs konsert är naturligtvis ännu mer antik, rörande sig som ett perpetuum mobile med sina pianopartier, som pietetsfullt utfördes af fröken Ohlson och hr Stenhammar. Wagner-numren, som afslutade konserten äro för välbekanta att närmare behöfva påpekas. Såväl dessa som öfriga konsertnumren kommo till sin fulla rätt under hr Aulins goda ledning. En intressant konsert var dir. Häggs i Klara kyrka. Denna inleddes med en konsert af Händel för orgel, stråkorkester och oboe med kadenser af den berömde orgelvirtuosen och komponisten S. de Lange, samt afslutades med Enrico Bossis präktiga, förut af hr Hägg framförda, konsert för orgel, stråkorkester, 4 horn och 2 pukor. Konsertgifvaren ådagalade sin kända stora förmåga som orgelspelare, utom i nämnda konserter äfven i en vacker sonat af Piutti och en egen "stämningsbild", Aftenfrid. Herr Aulin, som anförde konserterna biträdde med Largo och menuett för violin af Mozart och fru Afzelius-Bohlin sjöng ett Ave Maria af Rheinberger samt Offertorium af Foroni. Hr Hägg hade alltså goda krafter såsom medverkande.

Sångsällskapet T. T. vann lifligt bifall på sin konsert såväl genom sin kraftiga kör som genom solonummer af hrr Adami, Lund, Schücker, Bergström, Mandahl, Wallgren och Svedelius. Vi sakna utrymme att närmare redogöra för programmet.

Utförandet af Haydns oratorium "Skapelsen" gafs oss ej tillfälle att bevittna.

Fru Monrads senaste konserter gåfvos med samma framgång som de föregående. Vi måste ytterligare uppskjuta redogörelse för programmen till dessa och Grieg-konserterna.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Sista föreställningen med gästspel af hr Theodor Bertram äger rum d. 12 april, då "Valkyrian" uppföres.

Musikaliska akademien höll den 23 mars under ordförandeskap af vice preses, justitierådet Karl Silfverstolpe, ordinarie månadssammankomst, vid hvilken behandlades ämbetsskrifvelser och löpande ärenden. Vid sammanträdet anmälde ordföranden att akademiens ledamot prof. Julius Günther afldit, och beslöto akademiens ledamöter att såsom ett uttryck af aktning och saknad anlägga åtta dagars sorg.

Till revisor för 1903 års förvaltning utsågos f. d. hofrättsrådet C. H. Munthe och direktör O. Lejdström.

Prof. Günthers jordfästning egde rum d. 28 mars på middagen i Jakobs kyrka, där nästan hvarje plats var upptagen. I koret märktes särskildt ett stort antal representanter för hufvudstadens musikaliska kretsar, bland andra Musikaliska akademiens vice præses justitierådet Silfverstolpe, k. teaterns chef öfverintendenten Burén, presidenten Wikblad, professor Byström, direktör G. Fredrikson, direktör Svedbom, operasångaren Lundqvist jämte flera af k. teaterns, dramatiska och andra sceners artister.

Jordfästningen förrättades af kyrkoherde E. Bergman, hvarefter fru Edling sjöng psalmen "Mina lefnadstimmar stupa" och efter altartjänsten hr J. Forsell "Bön" af Beethoven. Akten afslöts med att en blandad kör, bestående af elever från Musikaliska akademien och solister från k. teatern, under direktör Borgstedts ledning utförde "Pie Jesus" och "Agnus Dei" af Cherubini. Kistan fördes därefter till Nya kyrkogården. Kransar hade sändts från k. teaterns direktion, från Musikaliska akademien, från Musikfö-

reningen, från konservatoriets elever, från k. teaterns artister m. fl.

Kristina Nilsson, grefvinnan de Casa Miranda lemnade d. 17 mars Stockholm efter att här ha tillbragt närmare en och en half månad. Det är första gången efter 49 år, som hon prófvat på en nordisk vinter. Vid afresan uttryckte hon sin stora tillfredsställelse med sin vistelse i hufvudstaden denna vinter. Närmast gäller nu grefvinnans resa Gårdsby vid Växjö, hvarefter hon i maj beger sig till London och Paris.

Sångsällskapet O. D. från Upsala gifver sin sedvanliga matiné här d. 10 april i Musikaliska akademiens stora sal.

Fröken Sara Wennerberg från Göteborg gifver d. 30 april konsert i Vetenskaps-akademiens hörsal. Fröken Wennerberg, brorsdotter till Gunnar Wennerberg, är bekant som tonsättarinna och har studerat musik vid Leipzig-konservatoriet. Vid denna konsert medverka fru Afzelius-Bohlin och hr M. Ahlberg.

Göteborg. Senare hälften af mars har varit fattig på musiknöjen. Stora teatern har fortfarande dramatisk repertoar. Dir. F. Hjort gaf d. 25 en populär konsert i Johanneskyrkan med biträde af hr Georg Ågren, blandad kör och sångsällskapet T. S. D. 27 gaf fru Cally Monrad en afskedskonsert.

Från våra grannland.

Kristiania. Mars 18—31. Nationalteatern har af pjeser med musik haft att bjuda på "Gurre" och "Röverne" ("Frihetsbröderna"). Ännu en "militärmonsterkonsert" har under månaden gifvits (af 30 man ur åtsk. musikkårer) och med spanskt program. Kyrkokonsert gafs d. 20 af Einar Malling med biträde af fru Clara Hultgreen. D. 26 gaf Musikforeningen sin 6:te konsert i Turnforeningens festsal under Iver Holters direktion med biträde af fru Hultgreen, frök. Dagmar Lund, hrr Georg Ritter, Thorv. v. Lammers, Holters körförening och medlemmar af studentforeningen samt Nationalteaterorkestern. Programmet utgjordes af Beethoven: "Leonora"-uvertyr N:o 3; 2. Elegisk sång för fyra soloröster och stråkkvartett; 3. 9:de symfonien.

Helsingfors. Mars 19—31. På finska teatern har ytterligare gifvits fyra "Tannhäuser"-föreställningar, den enda teatern som gifvit musikpjeser denna tid. D. 24 mars gafs en festkonsert "till Runebergs sekularminne." Vid denna medverkade fru Maikki Järnefelt och hrr Armas Järnefelt, Rob. Kajanus, M. Wegelius, A. Lindfors, filharmoniska orkestern, musikinstitutet, "Musikens vänner" och "Arbetets vänner." Programmet upptog: 1. M. Wegelius: "Den 6 maj," festkantat till Runebergs minne; 2. "Adlercreutz" af Runeberg (deklam.); 3. Melartin: "Sijkajoki," Symfonisk dikt för orkester; 4. Sånger af Kajanus, Sibelius och Pacius till dikter af Runeberg (fru M. Järnefelt); 5. Sibelius: "Karelia," 7:de satsen. Filharmoniska sällskapet gaf sin 10:de och sista konsert d. 28 mars i universitetssalen med biträde af hr Karl och fru Ida Ekman och fruntimmerskör, med följande program: 1. Beethoven: "Leonora"-uvertyr N:o 3; 2. sånger med piano (af Schubert, Schumann, R. Strauss, Brahms, Liszt); 3. Liszt: Symfoni till Dantes "Divina comedia." Helsingfors' musikinstitut hade d. 30 sin 11:te "musikafton," hvarvid utfördes sonat N:o 4 för violin och piano af J. S Bach, sånger af Heise, Grieg, W. Stenhammar, Sibelius (fru Ekman) samt pianokvartett, G moll, af Brahms.

Köpenhamn. Mars 18—31. Kgl. teaterns spellista af musikpjeser upptager för denna tid "Mignon", "Trubaduren", "Elverhöj", "Liden Kirsten", "Syvsoverdag" och "Orfevs og Eurydice" samt baletterna "Toreadoren" och "Sylfiden". Casino-teatern har ihållande gifvit "Sköna Helena" med fru Anna Norrie som gäst. — Glass' konservatorium hade d. 19 sin 2:a soaré, hvarvid utfördes Italiensk konsert af Bach, Beethovens Ess dur-konsert och Schumanns A moll. Den 23 gaf violinisten Henri Such sin 2 konsert med biträde af frök. Tora Hwass, då han bl. a. spelade Tartinis sonat med "djefvulsdrillen"., Paganinis "I Palpiti" och med fröken Hwass sonat af Mozart i F dur. Fröken Hwass utförde pianosoli af Brahms och Chopin. En populär Schubert-afton gafs den 28 af Margaretha Boye-Jensen med biträde af hrr Anton Svendsen (Viol), P. Bache (Violoncell) och Olof Jensen (piano). Jemte sånger upptog programmet trio i B dur. Vid 18:de Palä-konserten, med endast kompositioner af Lange-Müller, dirigerade komponisten sjelf och programmet upptog: "Efteraar"-symfonien, Romans för violin och orkester, förspel till "Ved Bosporus" och sånger med piano, utförda af frök. Ellen Beck.

Från andra land.

Paris. På Opéra Comique har en nyhet gått af stapeln d. 16 mars nämligen "La fille de Roland," text af Paul Ferrier musik af Henri Rabaud, en ung komponist, som 1894 lemnade konservatoriet efter förvärfvandet af Prix de Rome. Debuten med denna opera blef ganska lyckad. Musiken är smakfull och klangfullt instrumenterad. Utförandet var det bästa under André Messagers ledning.

— En skandinavisk konsert hölls d. 30 mars till förmån för en ny svensk kyrka derstädes. Vid denna konsert medverkade en kör af 30 personer, de flesta svenskar, under direktion af hr A. Wiklund. Konsertens förnämsta nummer var Sjögrens kantat till invigningen af Johannes' kyrka. Programmet upptog för öfrigt kompositioner af Norman, Sjögren, Alfvén, A. Wiklund och J. A. Hägg, samt Svendsen, Gade och Kjerulf. Medverkande solister voro bl. a. fröken L. af Klint, fröken Padilla samt hrr Holmquist, Sven Kjellström och Gauffin. Hela den skandinaviska kolonien var närvarande.

Dödsfall.

Eleonora Petrelli. Från Chicago kom i början af mars budskapet om att sångerskan fru Eleonora Petrelli, född Wigström, aflidit derstädes.

Eleonora Louise Marianne Wigström föddes 1835 i Simtuna, dotter af kaptenen vid Helsinge regemente C. G. Wigström och hans maka, grefvinnan Louise von Schwerin. Fadern dog då dottern var helt ung och modern bosatte sig i Stockholm. Under ett spelår 1856—57 var Leonora Wigström elev vid k. operan och uppträdde i smärre partier. I unga år blef hon gift med en litteratör Planck. Konstnärlig sångerska och begåfvad med skönhet tog hon anställning vid Elfors' teatersällskap och tjusade publiken i Göteborg och flere landsortsstäder. Hon kom sedan öfver till Finland, der en rik rysk embetsman Petroff fick se henne och, efter hennes skiljsmessa från Planck, gifte sig med henne. Hon gjorde sedan med sin man resor i utlandet, dervid studerande sång för Lamperti i Milano och fru Viardot-Garcia i Paris. Återkommen till Petersburg tog hon der lektioner för fru Nissen Salomon. Paret Petroff lefde dock mycket högt; förmögenheten tog slut, och då mannen dog 1869 begaf sig sångerskan, nu under konstnärsnamnet Petrelli ut att konsertera i Ryssland, Polen, Tyskland etc. Äfven i Sverige konserterade fru P. vid midten af 1870-talet vid vestkustens badorter, då åtföljd af en dotter i senare giftet. Då denna 1883 eller 84 blef gift med en rysk officer, återvände fru Petrelli till Stockholm 1886, här sökande få lektioner i sång och språk. Här blef hon bekant med en journalist Per Lärka, med hvilken hon gifte sig. Paret begaf sig sedan till Amerika. Lärka dog för några år sedan och makan har sedan haft sångskola i Chicago, i Minneapolis och på andra ställen, hvarmed hon kunnat försörja sig. (För denna nekrolog har följts en intressant uppsats i Aftonbladet för den 21 mars, förf. af Birger Schöldström).

Svensk Musiktidning.

Nordiskt Musikblad. — 24:de årgången. — ***För hvarje musikaliskt hem,*** *utgifves 1904 efter samma plan som förut, innehållande* ***populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter*** *med* ***biografier*** *etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris* ***5 kronor*** *pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å* ***Expeditionen, Vallingatan 11,*** *2 tr., i* ***bok- och musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor.* ***I landsorten*** *prenumereras bäst å* ***posten.***

Obs.! *Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklifvet är högst och rikast utveckladt. Svensk Musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklifvet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Norges, Finlands och Danmarks hufvudstäder, utförliga biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m. Musikbilagan innehåller verkligt god musik.*

J. G. MALMSJÖ, PIANOFABRIK

Kongl. Hofleverantör

GÖTEBORG

Etablerad 1843

Begagnade instrument tagas i utbyte. Bekväma afbetalningsvilkor.

Den *enda* svenska Pianofabrik, som vid mångfaldiga täflingar *alltid* erhållit *högsta* priset.

Talrika intyg från framstående musici och konstnärer.

GULDMEDALJ »för utmärkta flyglar och pianinos»

Göteborg 1891 Malmö 1896 Stockholm 1897

ensam bland svenska pianofabriker. Inalles *21 första pris*

A.-B. Skandinaviska Orgel & Pianofabriken

(f. d. Skandinaviska Orgelfabriken)

Grundad 1865

rekommenderar sin tillverkning af **Orglar** för kyrkor, skolor och hemmen samt **Pianinon.**

Obs.! Uteslutande **svensk** tillverkning och följaktligen af utmärktaste och solidaste beskaffenhet.

Prisekurant på begäran. Alla förfrågningar besvaras omgående.

Utställning & kontor Mästersamuelsgatan 32 Stockholm.

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris endast kontant å expeditionen.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 10—11 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97.

Vallingatan 11, 2 tr.

Frans J. Huss.

OBS.! OBS.!

Svensk Musiktidnings MUSIKBILAGA

1904

som medföljde årgångens n:o 4, innehåller vackra ***Pianostycken*** *af* **Gustaf Hägg, Theodor Kirchner, Ignotus** *samt en sång af* **A. M. Myrberg.**

Obs.! *Bilagan tilldelas* ***endast Helårsprenumeranter.***

För Porträttsamlare!

Fina Sköntrycks-exemplar af Svensk Musiktidning, flera årgångar, säljas billigt å tidningens expedition.

Vallingatan 11, 2 tr.

Pianomagasin.

Svenska Pianinos: Största lager från J. G. Malmsjö, Kongl. Hofleverantör, S. Andersson, Bergqvist & Nilsson, I. P. Löfberg & C:o, Stavenow & C:o m. fl.

Utländska Pianinos: från G. Schwechten, Steinweg Nachf. och Uebel & Lechleiter.

Flyglar: från J. G. Malmsjö, Steinweg Nachf. m. fl — **Orglar:** från Mason & Hamlins verldsberömda firma.

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Gust. Petterson & C:o,

13 Malmskillnadsgatan 13, Stockholm.

Hedemora kyrkas orgel

är till salu. Spekulanter kunna vända sig till undertecknad.

Hedemora den 2 april 1904.

Harald Örtenblad.

(G. 4575) Kyrkoherde.

Ludwig van Beethoven,

vackert porträtt å kartong, finnes i bok- och musikhandeln à **50 öre.**

Svensk Musiktidnings Expedition.

Eleganta Permar

till ***Svensk Musiktidning*** finnas till salu uti flera färger. Pris kr. 1,50, hos A. F. Högbergs bokbinderi, Davidbagaresgata N:o 22—24.

Festmarsch

för piano af

Gustaf Hägg.

Denna vackra och ståtliga marsch finnes nu att tillgå i godtköpsupplaga à

50 öre.

Svensk Musiktidnings förlag.

Å Svensk Musiktidnings Expedition, Vallingatan 11, 2 tr. samt i bok- och musikhandeln finnes till salu

MELODISKA MINNESBLAD

4 Pianostycken — *Barcarole. Mazurka, Canzonetta, Nenia* — af Frans J. Huss. Pris 1 kr.

INNEHÅLL:

Julius Günther † (med porträtt). — Theodor Bertram (med porträtt). — Gralsberättelsen i Rich. Wagners »Lohengrin» (efter Aug. Richard-Weimar). — Musikrevy från Tyskland af Anteros. — Musikpress och litteratur. — Dödsfall inom musik- och operavärlden 1903. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland och andra land. — Dödsfall. — — Annonser.

Walinders Tryckeri Aktiebolag, 1904.